

O DUHOVNI SUŠI

Ne morem molit. Kakor da Boga ni. Me ne sliši. Brezveze je vse. Včasih je bila molitev tako lepa, prijetna, globoka ... sedaj pa ... kakor da je vse brez okusa. Včasih sem v tišini našel mir in lahko molil. Danes se ne morem niti umiriti. V naravi mi je oživel srce. Boga sem lahko slavil v vsem. Danes doživljam težo, praznino...

Kakšni so vzroki za tako stanje? Eden izmed vzrokov je lahko duhovna suša.

Kaj je sploh duhovna suša?

Je proces, ki kot posledico rodi občutek praznine ali osamljenosti ali brezbarvnosti (pomanjkanje upanja, energije) ali brezbržnosti, apatije ali tesnobe ... lahko pa tudi več stvari hkrati.

Kje (kako) se to pozna?

Lahko se to odraža na splošno v našem rednem življenjskem ritmu (pri delu, doma ... počutje, energija...), iz stališče duhovnega življenja pa se to vidi v našem odnosu do Boga: v nemoči se umiriti ali pri občutkih kot so – vse je brezveze, nihče me ne razume, nič lepega ni na tem svetu ali prav pri doživljanju Boga kot oddaljenega, odsotnega ... (občutki praznine).

Vzroki

Vzrokov za duhovno sušo je lahko veliko in so lahko zelo različni. Večkrat so celo v navezavi eden z drugim. Vzroki so tako lahko npr. na ravni procesov, ki se odvijajo v našem telesu (utrujenost, menstruacijski cikel, nihanje razpoloženja pri mladostniku ...), do procesov, za katerimi lahko stojijo neka »bolezenska stanja« (npr. delovanje ščitnice, težave na psihični ravni...) pa vse do procesov, ki so lahko večinoma duhovne narave. Na tem mestu se bomo osredotočili na slednje, kar pa ne pomeni, da druge ravni lahko zanemarimo, ne! Reševati in razumevati je potrebno vse.

Osnovno pravilo

Če se je nek proces že več časa prisoten v nas, ga je potrebno vzeti resno!

Najpogostejši vzroki – ozadja za pojav duhovne suše

1. Nastop duhovne suše je lahko del normalnega poteka duhovne rasti posameznika. Pod izraz »normalni potek« mislimo na to, da je duhovno suša del vsake redne duhovne rasti. Vsak, ki se v molitvi srečuje z Bogom, doživi tudi čas, ko se zdi, da je Bog daleč. Da je umolknil. Da se je umaknil ali da ne sliši našega glasu. Ti občutki se v nas lahko pojavijo tako v obdobju ko smo srečni, veseli, uspešni, kot tudi v obdobju preskušnje, trpljenja, bolečine, bolezni...

Občutja »izgube stika z Bogom« v nas povzročajo različne reakcije: od jeze, bega v osamo ali v pretirano dejavnost, nezadovoljstvo s samim seboj in/ali drugimi, ... pa vse do odnosa do našega telesa (skrbi zanj – pretirana skrb, zanemarjanje; prehrana...). Pomembno je, da te vidike, ki jih rodi nastop duhovne suše zaznamo in se z njimi soočimo.

Zakaj rečemo, da je duhovna suša nekaj normalnega v procesu osebne duhovne rasti in da je pogoj za osebno rast? Na vprašanje lahko skušamo odgovoriti s prisodobno odnosa med možem in ženo. Čeprav se mož in žena imata rada, se cenita in spoštujeta se v odnos med njima občasno »zasadi« tudi obdobje v katerem ne doživljata medsebojne ljubezni tako intenzivno in globoko kot običajno. V tem obdobju se imata še vedno rada, se ravno tako cenita in spoštujeta kot drugače, a si to težje pokažeta in izrazita; občasno lahko tudi pride do neujemanja in spoznavanja osebnih razlik. Ta proces je nekaj povsem običajnega. In če ga zakonca vzameta kot izziv, lahko obema služi kot priložnost, da globlje spoznavata samega sebe, kakor tudi za poglobitev odnosa med njima. Prav zaradi lastnih osebnih različnosti, omejenosti in obdobja »suše« bosta lahko (če bosta to tako razumela) tudi zaradi vztrajanja v njunem medosebnem odnosu (da tega odnosa nista prekinila zaradi trenutne situacije), še bolj pa zaradi soočenja s procesom, ki se odvija med njima – lahko oba osebno rastla.

Povedano še drugačen način: otroka, ki bi živel v izoliranem in popolnoma sterilnem okolju, bi lahko že najmanjša klica, bacil, virus, umazanija ... lahko hudo prizadela v njegovem zdravju.

Potrebujemo krizo, da se naš duh okrepi. Potrebujemo čase »odsotnosti Boga«, da se učimo zaupanja, vere in da ne pozabimo na to, česar smo v življenju že bili deležni; predvsem pa, da ne spustimo izpred oči »božjih obljub«: Jaz sem z vami do konca sveta! (Mt 28,20b)

Preko duhovne suše nas lahko tudi Bog preizkuša, koliko trdni smo; koliko res verjamemo vanj; koliko znamo videti širše (da ne vidimo le trenutne stiske) in koliko smo pripravljeni vložiti v odnos z njim (čeprav trenutno doživljamo njegovo odmaknjenost). Vztrajanje, kljub trenutni »temi«, nemoči ali občutju osamljenosti, Božjemu umiku ... je iz naše strani jasno sporočilo Bogu: trenutno stvari ne »štímajo« tako, kot so malo nazaj, a hočem vztrajati – ker vem, da sva imela dober odnos in da ga bova lahko imela še naprej (podobno kot v odnosu med možem in ženo).

Duhovne suše se torej ne gre ustrašiti. Ta nam je lahko izziv. Slovenski pregovor pravi, da v nesreči spoznaš prijatelja. V duhovni suši dejansko pokažemo Bogu koliko ga res imamo radi in koliko želimo, da bi ta odnos ponovno vzpostavili ter poglobili – podobno kot mož pokaže to ženi, ko tudi v času »v katerem nista drug drugemu najbližje, pa nimata nobene ovire med njima« vztraja in stoji ob ženi. Ljubezen niso le čustva, počutje, ugodje – ljubezen se kaže v dejanju – v vztrajnosti, v tem, da sem ob tebi... v sreči in nesreči, boleznih in zdravju (kakor se glasi del obljube ob poroki).

2. V ozadju duhovne suše lahko stoji tudi greh. Rekli smo, da je duhovna suša lahko del rednega (normalnega) procesa osebne rasti. Kar popolnoma drži. V vsakem odnosu, toliko bolj še v odnosu, ki se odvija na duhovni ravni, se človek sreča z »umanjkanjem« vsega tistega, kar je nekoč prinašalo veselje, lepoto, radost. Nekaj, kar nas je

toliko časa razveseljevalo in nam vlivalo tolažbe, naenkrat usahne (npr. v odnosu med možem in ženo ali npr. v našem molitvenem odnosu). Za ta pojav »umanjkanja« lahko ne najdemo nekega zunanjega vzroka. Takrat govorimo o rednem (normalnem) procesu pojava duhovne suše. To ne pomeni, da drugačni vzroki za pojav duhovne suše, niso »normalni« - NE! So normalni (so del rednega procesa osebne rasti) a imajo jasen in spoznaven razlog za to, da se je duhovna suša pojavila.

Greh, kot enkratno dejanje ali kot grešno nagnjenje, ki se ponavlja in posledica, katero prepoznavamo velikokrat v občutkih krivde, pekoče vesti ali teže, ki jo nosimo v sebi je lahko velikokrat vir iz katerega se je kot posledica pojavila duhovna suša.

Greh me, namreč, oddaljuje od sebe, sočloveka, okolja in Boga. Prav to oddaljevanje največkrat rodi duhovno sušo kot izpraznjenost, nemoč, nesposobnost navezave stika z Bogom. Zavedam se slabega in posledic tega kar sem storil. Vez ljubezni je bila pretrgana. Stika več ni. Vsaj občutek je tak. Bog sicer še vedno išče poti, kako bi me objel in me odrešil slabega, a če iz moje strani ni pripravljenosti ali se je v meni razrasel sram (in s tem občutek, da nisem več vreden Boga) potem Bog, zaradi upoštevanja moje osebne svobode, ne more vzpostaviti ponovne povezave z nami. Bog si sicer tega želi, a mu naše stanje to preprečuje.

Rešitev je v iskreni spovedi, sprejetju Božjega odpuščanja in zavedanju, da je Bog veliko večji od naših grehov, napak, slabosti. Da lahko pozdravi stvari. Podati se je potrebno na pot sprave. Na tem mestu opozorilo: napisali smo »pot« sprave. Ta namreč ni enkratno dejanje, pač pa je način življenja. Je proces, ki ga je potrebno vedno znova začinjati.

Ko smo pri spravi in spovedi. Dobro je, da si poiščemo spovednika ali osebne spremljevalca, ki nas pozna. Ali da si izberemo duhovnika, ki mu zaupamo in potem vztrajamo na zastavljeni poti. Zakaj je to dobro? Ker tako res lahko postane tudi spoved proces osebne rasti, odkrivanja

samega sebe in napredovanja v odnosu do Boga. Spovednik oz. spremljevalec nam bo sledil. Skušal razumeti, videl, kaj smo že dali skozi, kako smo odreagirali ... vse to mu bo lahko v osebno pomoč pri njegovem duhovnem razločevanju glede nas samih. Pa še en vidik je: redni spovednik oz. osebni spremljevalec, ki nas pozna – bo gotovo tudi dan za dnem za nas osebno molil in nas izročal Bogu. Kako veliko je, da imamo nekoga, ki za nas moli! In da se tega zavedamo, zlasti v časih stiske ali preskušnje! O spovedi bomo razmišljali še drugič!

Na tem mestu bi se želeli dotakniti še enega vidika, ki poleg greha in njegovih posledic, lahko ustvari v nas duhovno sušo. Gre za skušnjava, ki jo rad ponuja hudič. Ta skušnjava se zelo rada ukorenini pri osebah, ki so nagnjene k perfekcionizmu. Zato je na tem področju potrebno duhovno razločevanje.

Greh je sam po sebi slab in prekinja odnos: s seboj, drugimi, okoljem, Bogom. Zato je prav grešnost lahko tudi vzrok duhovne suše (ker smo pretrgali stik!). Lahko pa se tej grešnosti pridruži še skušnjava, ki trka na vrata našega srca in želi v nas še bolj poglobiti odmik (prekinitev) med nami in vsem prej omenjenim. V ozadju tega procesa je po navadi hudičeva skušnjava, da bi v nas vsejal seme sramu (torej poleg razdora, ki ga je naredil greh) hudič želi vsejati še misel: glej grešen si. Vidiš kaj naredil? Kako si lahko kaj takega storil? Bog te ne nima več rad. Nisi vreden Boga. Nikoli ne boš svet, popoln ...

Take in podobne misli pogosto človeku, ki je storil grešno dejanje, hitro vzbudijo (še zlasti če je nagnjen k perfekcionizmu) zavest sramu, krivde, nepopolnosti ... Hudičevo seme najde rodovitna tla. Človek se začne še bolj oddaljevati od Boga: saj res, nisem vreden Boga; nič ne storim prav; vedno ponavljam iste stvari ...!

Potrebno je reči dvoje: nihče, noben človek ni vreden Boga. Svetništvo nima ničesar s popolnostjo. Še pojasnimo. Zdravilo za hudičevo skušnjava je torej v dvojni zavesti: najprej v tem, da se zavedam tega, da nihče ni vreden Boga. Nihče ni popoln, idealen, brez napak ... Stik z

Bogom nimamo zato, ker bi ga bili vredni, pač pa zato, ker ga potrebujemo. In drugič: podoba svetništva, ki temelji na popolnosti je utvara, ki ideal svetništva hoče napraviti človeku nedosegljiv (je tudi tu v ozadju hudičeva želja?). Svetnik ni tisti človek, ki bi bil idealen, popoln, brez napak ... svetnik je človek, ki svojo nepopolnost živi v odnosu do Boga in se skupaj z njim odpravlja v opravila vsakdanjega življenja.

Torej: bistvo svetništva je živeti lastno nepopolnost pred Bogom in v odnosu do Boga v jasni zavesti, da Boga še kako potrebujemo na poti uresničevanja poklicanosti, za katero smo bili postavljeni v ta svet. Povedano drugače, s kančkom humorja: Bog si ne želi popolnih in idealnih ljudi (ker teh tudi ni!), pač pa grešnike, ki vedno znova prihajajo in se umivajo v studencu vstajenjskega jutra ter živijo v zavesti, da Bog računa z njimi in na nas vse! Ali z besedami, ki jih je zapisal apostol Pavel: kjer se je pomnožil greh, se je še bolj pomnožila milost (Rim 5,20).

3. Duhovna suša je lahko rezultat krize odnosov. Ljudje smo v osnovi bitja odnosa. Kadar so naši odnosi načeti govorimo o načetosti ne le nekih zunanjih vidikov, pač pa to zaznamuje našo celotno osebnost. Pri mladem človeku so to najpogosteje odnosi, ki se dotikajo domačega okolja, prijateljski odnosi, odnosi v šoli Spremembe na teh področjih rade povzročijo pri mladem človeku občutek »ogroženosti«, ob katerem bi lahko rekli, da gre za osebno krizo.

Osebna kriza, ki je posledica slabih, neurejenih, zelo spremenjenih ali težkih odnosov, zelo močno zaznamuje mladostnika. To se rado odraža tudi pri njegovem odnosu do Boga. Ob tem se lahko mladostnik najprej zelo močno odpre Bogu in išče v njem tolažbe in pomoči. Ob krizah, ki trajajo daljše časovno obdobje ali so vezane na neko »ustaljeno stanje« (npr. v domači družini), se ta proces zaupanja Bogu in iskanje podpore v njem hitro zasučje v drugo smer: saj me Bog ne sliši, se zame

ne zanima; ne vidi kako trpim? Posledično to najde svoj odmev v osebnem odnosu do Boga, ki sčasoma začne pešati ali se celo prekine (Bog je name pozabil).

Zelo pomembno je, da mladostnik ob teh spremembah, ki se dotikajo njegovega doživljanja drugih (zlasti odnosa z domačimi in prijatelji) o tem spregovori osebi, ki zna mladostnika slišati in mu pomaga najti odgovore na svoja vprašanja ter mu vedno znova sporoča, da ni sam, da nekdo misli nanj, moli zanj.

Kriza vere ali mogoče v tem primeru bolj duhovna suša in preskušnja vezana na skrhanje odnosov naj bo za mladostnika priložnost odpreti se neki odrasli osebi, ki ji zaupa. Predvsem pa, da se začne pogovarjati o odnosih in o ločevanju med tistimi odnosi za katere je on sam odgovoren in tistimi, ki niso v njegovi moči vplivati nanje. Iz duhovnega vidika pa o tem kako sam vidi Boga in njegovo vlogo v stiski, v kateri se je mladostnik znašel.

Dobro je, če se mladostniku odpre možnost »izkašljati se«, izjokati se in izjeziti se. Ta jez mora popustiti, da se lahko začne ponovno graditi.

4. Duhovna suša je lahko rezultat nerešenih stvari iz preteklosti ali stvari, ki se vežejo na sedanost. Predvsem je tu govora o zamerah, jezi in nepripravljenosti odpustiti. Bolečina, ki sega globoko v srce mladostnika in ki že več časa traja, rada povzroči neke vrste »otopelost«, katera služi kot obramba pred prizadejano bolečino in mogočo povzročitvijo novih ran.

Otopelost resnično za nekaj časa rešuje bolečine in s tem prizadetosti. A le do takrat, ko vsega ne postane preveč. Ima pa tudi še eno drugo lastnost: varuje pred bolečino, a tudi hkrati jemlje veselje do življenja (hvaležnost, dobrot, sreča, obdarjenost, navdušenje...).

To se hitro vtihotapi tudi v odnos do Boga. Molitev postane avtomatična, brez čustev, večkrat brez povezave s konkretnim

življenjem. Ali pa ima zelo »enostranski« odnos do življenja, ki ga oseba živi (npr. popolna izključitev odnosa do mame, ata, krivice, ki jo je naredil sošolec ...). Ta »brezokusna« molitev povzroči krizo – ker je vse enako, nič nima več okusa.

Druga skrajnost tega istega refleksa, ki se osredotoča le na »enostranske« vidike življenja je v tem, da se duhovno življenje v celoti začne sukati le okrog enega in istega vprašanja. Npr. okrog bolečine, ki je bila prizadejana, vedno bolj pa se izgublja sposobnost videti lepo, dobro in skušati videti še toliko drugih stvari okrog sebe. Ta »zabetoniranost« rada vodi v duhovno stagnacijo in povzroča globoko duhovno krizo osebne rasti.

Pot rešitve pelje skozi proces odpuščanja in sprave ter skozi sprejemanje in izkazovanje ljubezni drugim. Proces je dolgotrajen. A samo tisti, ki stopa na to pot, pride do tega, da bo tudi duhovno zorel. Osebna duhovna rast vedno pelje preko križa in soočenja z njim.

5. Duhovna suša se včasih pojavi tudi ob pojavu soočenja z čisto vsakdanjimi stvarmi. V ozadju tega pojava stoji logika, ki jo je Jezus predstavil v primeri ko se hudi duh vrača v človeka iz katerega je bil izgnan (Lk 11,24-26). Čuječnost ali budnost je kvaliteta, ki je za duhovno življenje izjemnega pomena. Biti čuječ, buden na to, kar prihaja vame; s čemer se srečujem, poslušam, delam, imam opravka ... in biti čuječ nad tem, kaj se ob vsem tem dogaja v meni.

Značilnost nas ljudi je, da iščemo vedno načina, kako naj bi si olajšali delo. Tudi duhovno področje temu ni izjema. Na področju duhovnosti hitro spustimo iz rok vajeti (čuječnost!), misleč, saj nas ne more nič več premamiti, presenetiti. Saj sem trden in sem marsikaj že dal skozi. Pa ni temu tako. Zanašanje na doseženo ali na to kaj vse sem že dal skozi je čudovita »tržna niša« za hudega duha. Ko namreč se človek začne zanašati na »dobro kondicijo« in na »dosežke«, hitro začne opuščati budnost, misleč – saj sem izveden in vešč. A prav tu nas hudi duh hitro

najde. Napuh (češ, saj sem več!), združen z željo (podzavestno) sedaj lahko počivam odpira vrata najprej majhnim stvarjem, nato pa hitro še večjim.

Začne se s tistimi vsakdanjimi stvarmi, na katere nismo več pozorni in jih ne »registriramo več« ter, posledično, prav te v nas počasi sprožajo občutek, da saj ni to nič slabega; saj tudi drugi to počnejo; pa to je nekaj čisto vsakdanjega... Končno pa to »neregistriranje« privede do duhovne suše ali osebne krize na duhovne področju, ko kar na enkrat spoznamo kam in kako globoko smo pravzaprav padli. Pogosto se na tem mestu začne rojevati tisto, kar lahko izrazimo z besedami: kako sem lahko tako globoko padel, zabredel! Posledično se to prenese tudi na naš odnos do Boga, ko si ne moremo odpustiti, da smo mi to storili in kam nas je to privedlo.

Veliko ponižnosti, skromnosti in osebne discipline je potrebno, da se človek iz takega stanja pobere. A je to skoraj edino zdravilo na poti k odrešenju.

6. Duhovna suša je lahko posledica tudi naše ne-pripravljenosti (nesposobnosti) sprejemanja sprememb. Naj se sliši še tako »čudno« a tudi spremembe in posledično naše sprejemanje le-teh lahko vpliva na doživetje našega odnosa do Boga. Po naravi ljudje težimo k ustaljenosti. K redu. K temu, da lahko stvari in svet okoli sebe obvladujemo. Vse, kar gre iz tega kroga »urejenosti« ven, lahko za nas predstavlja »grožnjo«. No, ne ravno grožnjo v smislu življenjske ogroženosti. Vsekakor pa »grožnjo«, ki ruši naš ustaljen ritem, naše ustaljene odnose in navade, ki smo jih ustvarili. Kot duhovnik sem imel priložnost večkrat slediti drugim duhovnikom, ki so doživeli premestitev iz ene župnije na drugo. Večkrat me je presenetilo to, da čeprav so duhovniki po fizični selitvi (kar je samo po sebi napor) v novi župniji bili lepo sprejeti, da so začutili domačnost, podporo in pripravljenost za delo s strani župljanov, da so vendarle v sebi doživeli

nek začasen »prelom« v odnosu do Boga. Prelom v smislu, da jim je bilo težko molit. Velikokrat se je njihova molitev za nekaj časa zaustavila na ravni obrazcev (rožni venec, branje Svetega pisma, Psalmov ...), osebna molitev pa je predstavljala za njih napor. Pojav duhovne suše je bil povzročen s procesom selitve, naporom, spremembo.

Ko se to zgodi je prav, da se tega zavemo. Da v odnosu med nami in Bogom ni ovir, preprek. Da pa je naš notranji svet bil (in je mogoče še) podvržen pretresu in da bo potrebno nekaj časa, da se umiri. V takih trenutkih (pogosto tednih!) je potrebno sprejeti svoje meje in še bolj poživiti v srcu zavest, da Bog gleda predvsem na srce in na našo voljo vztrajati v našem odnosu z njim. Dobro dene, če v takem obdobju prosimo koga iz kroga prijateljev, da nas posebej podpira s svojo molitvijo in se obrača k Bogu s prošnjo za dušni mir nas, ki smo v času duhovne suše. Na splošno lahko rečemo da je dobro, prav ob pojavih duhovne suše, obrniti se na koga od bližnjih s prošnjo po molitveni podpori. Če mi doživljamo »sušni čas« v našem duhovnem življenju, je dobro vedeti, da nas nekdo s svojo molitvijo podpira.

7. Duhovna suša (če lahko o njej na tem področju sploh lahko govorimo!) hitro najde plodna tla v svetu, ki je prepojen s potrošniško logiko in gradi na egocentričnosti. V človeku, ki je močno podvržen potrošniški logiki, se zelo hitro ustvarita dva velika refleksa: 1. dobiti takoj kar želim in 2. stvari morajo biti take, kot si jih jaz zamislim. Čeprav sta to legitimni naravnosti v svetu ponudbe in povpraševanja (gospodarsko-trgovinska logika), pa na področju odnosov doživita popoln polom. In ker je svet duhovnosti predvsem svet odnosov ta logika predstavlja popolnoma nekompatibilno komponento. Sploh pa ko gre za podobo Boga, kakor nam jo je predstavlja Sveto pismo, zlasti pa Jezus.

V tako razumljenem svetu duhovnosti, kjer prevladujta jaz in moje potrebe, se odnos do Boga zelo hitro izniči. Vse dokler Bog »zadovoljuje« moje potrebe in želje ima ta še mesto na polici ponudbe in povpraševanja. V trenutku pa, ko se to prekine je »artikel« (izdelek) Bog odstranjen iz police.

Velja reči, da taka podoba Boga pravzaprav ni krščanska podoba Boga in tako tudi ni del duhovnosti, ki jo krščanstvo goji in hrani skozi stoletja. A kljub vsemu. Navajamo jo zato, ker je prav ta postala pogosta sopotnica modernega načina življenja.

Ob srečevanju z osnovnošolci in srednješolci lahko zaznamo tudi porast življenja v neki odmaknjenosti in t.i. virtualnem svetu. Mlad človek, ki se je ujel v mreže raznih »družbenih omrežij« ali kakor jih nekateri radi imenujejo celo z besedo »socialna omrežja« (kakšna ironija!) in poleg tega živi večkrat še v svetu računalniških iger – zelo hitro začne »izklapljati« duhovno razsežnost. Molitveni odnos z Bogom postaja najprej minimalen, kmalu nato pa začne izginjati. Zakaj? Ker v svetu virtualnega ni potrebe po angažiranosti: odpreš, sprejemaš, like-aš, deliš, ... ustvarjalnost, trud, osebni odnosi so v tem svetu virtualnega zapostavljena komponenta. Ko odpreš »kanal z Bogom« te ne čaka sto neosebni sporočil (ki so po navadi zanimive narave – novica, hec, sarkazem ...) ob katerih samo sprejemaš in posreduješ dalje. Nasprotno – ob odprtju »kanala z Bogom« se pričakuje osebni odnos in ustvarjalnost. Prav ti dve razsežnosti pa sta največkrat povezani z trudom, naporom, vztrajnostjo ... kvalitetami, ki jih virtualni svet spretno umika iz ponudbe ko ponuja sistem: vzemi, kar ti je všeč.

Kaj torej reči ob tem vzroku za pojav duhovne suše, če sploh lahko govorimo pri tem o duhovni suši? Bodimo direktni: osebne rasti, duhovnega napredovanja in rasti v molitvenem odnosu do Boga ne bo vse dokler ne bo prišlo do spreobrnjenja. Kakor smo že na začetku omenili – gre za logični sistem, ki ni kompatibilen z Božjo stvarnostjo, ker postavlja v ospredje mene, mene in samo mene ter še kvečjemu to kar je meni všeč.

8. Kriza vere je lahko vzrok za pojav duhovne suše. Kaj je tisto, kar sproži krizo vere je odločilnega pomena pri tem ali je duhovna suša prehodnega značaja in predstavlja izziv za osebno rast ali pa je duhovna suša le krajši ali daljši »uvod« v versko mlačnost, lahko celo tudi odpad od vere. Potrebna je velika mera modrosti, presojanja in razločevanja, da pridemo do vira, ki je »zanetil« duhovno sušo. Znotraj procesa razločevanja je dobro če vključimo tudi odraslo osebo, kateri zaupamo. Zunanji spremljevalec bo namreč videl še stvari iz drugega zornega kota ali pa nas s pomočjo vprašanj usmerjal še na druge vidike, s katerimi se drugače ne bi srečali.

Tako je duhovna suša lahko rezultat srečanja ali srečevanja z nepravilnostjo v svetu in vprašanjem kakšna je vloga Boga pri tem; lahko je rezultat reakcije, ki smo jo bili deležni s strani nekoga, ki »predstavlja Cerkev« in za katero menimo, da ni bila upravičena ali celo, da je bila krivična; lahko je rezultat procesa, ki je počasi »razbil« podobo Boga, s katero smo rastle – a je nismo nikdar poglobili in nadgradili ... Iskreno je potrebno pogledati vase in prepoznati motive.

Kakor smo že napisali pa je lahko duhovna suša tudi rezultat verske mlačnosti, labilnosti oz. celo prakticiranja drugačnih izročil, ki s krščansko vero nimajo ničesar. V teh primerih je govoriti o duhovni suši težko, ker je ta pravzaprav nekaj povsem drugega. Zdravilo za tak način življenja je v spreobrnjenju in jasni odpovedi vsemu, kar nima povezave s krščanstvom. Pot spreobrnjenja naj poteka ob duhovnem spremljevalcu in naj bo pospremljena z veliko mero molitve in osebnih odpovedi.

Zapisi smo nekaj možnih vzrokov in stanj, ki lahko privedejo do občutja duhovne suše, katera kot posledico prinaša drugačen (brezbarven in brezokusen) odnos z Bogom. Obstajajo seveda, še mnogi drugi. Te pa smo zapisali, da bi se zavedali kako različne stvari, dogodki in stanja lahko vplivajo tudi na naše duhovno razpoloženje in

naš odnos do Boga. Glavno sporočilo, ki ga želimo s tem sestavkom podati je dvojno: 1. dobro je, da smo pri procesu duhovne rasti pozorni na stvari, ki nas zaznamujejo, oblikujejo in da te prepoznavamo. Zavedanje da je duhovna suša del običajnega procesa duhovne rasti naj nas pri tem osvobaja strahu. 2. V veliko pomoč pri osebni rasti nam lahko služi neke vrste duhovni dnevnik, v katerega vpisujemo vse tisto, kar zaznamo v sebi. To nam lahko služi ne le na področju samospoznanja, pač pa tudi na področju odkrivanja in prepoznavanju duhovnega ozračja nas samih in našega odnosa do Boga. Dolgo izročilo Cerkve za pot duhovne rasti priporoča prisotnost duhovnega spremljevalca; torej odraslo osebo, ki ji zaupamo in ki postane redni (mesečni) sopotnik pri spremljanju naše osebne rasti.

V Vipavi, 24.maj 2018